

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER ANDEN PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 269. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster02-shoot-idm140525748592656/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

ens guddomme. — i Falsters eget exemplar af bogen er her (ved ordet krans) tilskrevet en henvisning til Svetonius' biografi af Domitian (c. 4), hvori omtales, at D. ved den af ham indførte væddekamp til ære for Jupiter Capitolinus bar en guldkrans med Jupiters, Junos og Minervas billede, og at Jupiterpræsten og de såkaldte Flavianers præstekollegium ligeledes bar kranser med de nævnte guders og Domitians eget billede. — Endvidere henviser Falster til Pausanias Lib. . . p. m. 436. Om Pausanias se i. del, note c til XI. discurs.

r) Der menes naturligvis de katolske præster i Middelalderen, der gik i procession om markerne med helgenbilleder for at nedbede god høst.

s) Lib. XXXI, Cap. XIV.

XVIII. DISCURS.

a) Lib. V p. m. 320. — Om Pausanias' rejsebeskrivelse af det gamle Grækenland se i. del, XI. discurs, note c. — Jens Dinesen Jersin, f. 1587 i Jersie ved Køge, var en tid rektor i Sorø, siden professor ved universitetet, præst ved Frue kirke i København, og fra 1629 til sin død 1634 biskop i Ribe. Han var en af 17. årh.s betydeligste forfattere, et dybt og stærkt beæget gemyt, der efterhånden kæmpede sig frem til en udpræget personlig kristentro. Hans traktat om mirakler, tegn og åbenbaringer udkom i København 1631 og oftere; den var skrevet på foranledning af den nedenfor omtalte indskrift, der sås på en rude i et hus i Ribe 1630. — Jfr. Gjellerup, Jens Dinesen Jersin.

b) Ifølge den latinske glossator menes der Christian Reitzer (professor juris og assessor i Højesteret, f. 1665, d. 1736). Jfr. Bruuns *Falsteriana* s. 138-141. — Da R. imidlertid 1722 blev stiftamtmand i Trondhjem, passer dette mindre godt med årstallet. Man kunde

12**

måske tænke på grev Christian Rantzau (se note a til dedicationen ovenfor).

c) Der menes Jersin selv, jfr. note a.

d) Lib. I Qu. Nat. cap. 6. — Om Seneca se i. del, VII. discurs, note b; det er hans naturhistoriske skrift *Quæstiones naturales*, som her citeres.

e) *suppeditabat* er trykkefej for *suppeditabit* (rettet i Falsters eget exemplar).

f) Exod. (3: 2. Mosebog) VIII, 19. — De ægyptiske troldmænd søger her forgæves at få Farao til at tro på, at luseplagen er sendt Ægypterne af Gud.

g) Cap. V. — Der sigtes til den navnkundige advarende indskrift på væggen i Belsazars kongeborg. — Slet så uløstælig som Falster (og Jersin) mener, synes indskriften dog ikke at være. Dens to sidste ord er meget godt Tysk og betyder: ved brønden; den første linje er derimod uløstælig i sin nuværende tilstand; man kan f. eks. gætte på en forvanskning af *Cum Christo* el. lign., idet man tænker på Jesus og den samaritanske kvinde ved brønden (Joh. 3.). — Kinch, *Ribe II* 332 opfatter den, næppe med rette, som et fabrikmærke.

h) Dette anselige værk af den lærde magister og sognepræst i V. Vedsted ved Ribe udkom dog først i Flensborg 1736. I en efterskrift omtaler Terpager den her beskrevne rude, men indskrænker sig nærmest til at referere Jersins udtalelser om den, der navnlig går ud på at advare mod at fæste mere lid til den slags moderne jærtegn end til de gamle bibelske. Jfr. Gjellerup s. 188 ff.

XIX. DISCURS.

a) Ifølge den latinske glossator sigtes der også her til den i XVIII. discurs, note b, nævnte professor Christian Reitzer.

b) Lib. XIV p. m. 992. — Om Strabon se i.